

Ventetid til operation på tværs af regioner, 2015

Denne opgørelse omhandler patienters erfarede ventetid til behandling på danske sygehuse, specifikt aktivitet på de offentlige sygehuse samt den aktivitet på private sygehuse og klinikker, der er omfattet af det udvidede frie sygehusvalg og betalt af patientens bopælsregion. I opgørelserne er kun medtaget elektive, somatiske kontakter (se også bilag 2).

Hovedresultater

- For hele landet er den gennemsnitlige ventetid for opererede patienter faldet fra 66 dage i 2009 til 48 dage i 2015. Størst fald ses i Region Midtjylland med et fald fra 72 dage i 2009 til 39 dage i 2015, hvilket svarer til en reduktion af ventetiden på 33 dage.
- Højest gennemsnitlige ventetid ses i Region Nordjylland med en ventetid på 66 dage til operation. Lavest ventetider ses i Region Midtjylland og Region Syddanmark med henholdsvis 39 og 44 dages ventetid til operation.
- Hos alle regioner ses et markant fald i ventetiden i juli måned fulgt af en stigning henover sensommeren. Størst udsving i ventetiden ses i Region Sjælland, hvor ventetiden henover året svinger mellem 33 og 54 dage.
- Der ses stor variation i ventetiden på operation for forskellige operationsgrupper. Ventetiden er kortest ved 'Åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum og diafragma' og længst ved 'Øje og øjenomgivelser' med henholdsvis 18 og 76 dage som landsgennemsnit.
- På landsplan ventede 54 pct. af patienterne 0-30 dage på operation i 2015. Højest andel har Region Midtjylland med 60 pct., og lavest ligger Region Nordjylland med 44 pct. af patienterne i dette interval.

Sundhedsdatastyrelsen har også belyst ventetiderne til udredning i det psykiatriske sygehusvæsen, se "Ventetid i psykiatrien på tværs af regioner, 2015".

Læsevejledning

Indledningsvist beskrives de seneste års udvikling i ventetiderne, hvorefter fokus er på ventetider for opererede patienter i 2015.

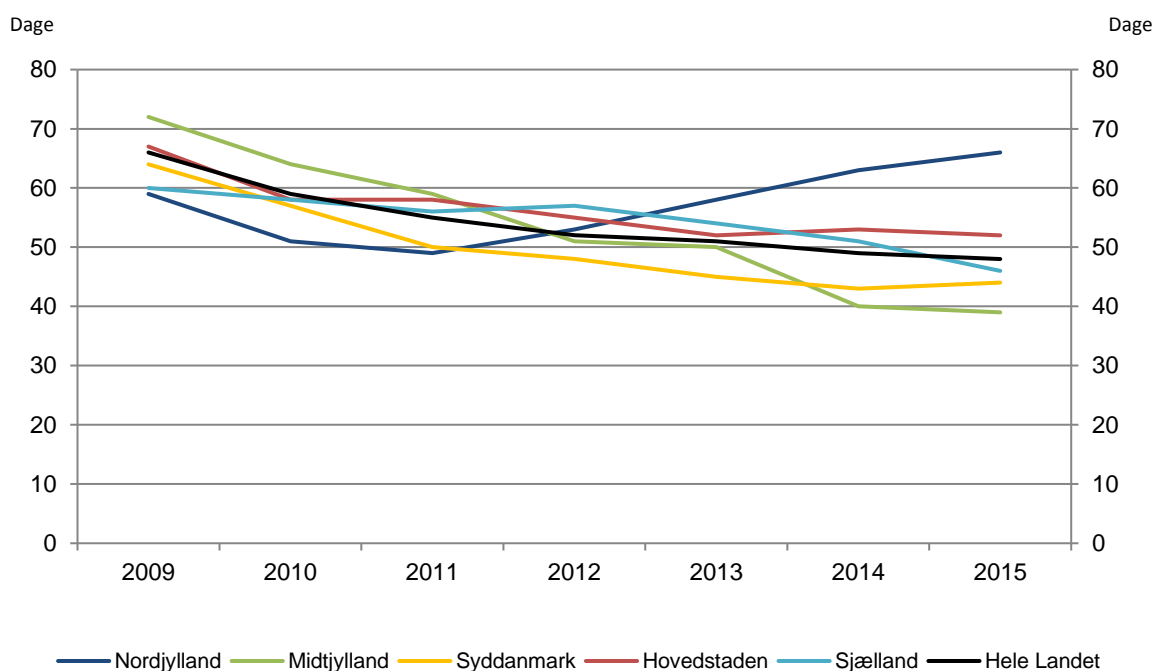
Generelt fald i ventetiderne over de seneste år

For hele landet er ventetiden for opererede patienter faldet fra 66 dage i 2009 til 48 dage i 2015. Som den eneste region har Region Nordjylland oplevet en samlet stigning i ventetiden for opererede patienter fra 59 dage til 66 dage i perioden 2009-2015, jf. figur 1, selvom der var et fald i ventetiden de første to år af perioden.

De forholdsvis lange ventetider i 2009 skyldtes sandsynligvis strejken i foråret 2008, hvor der blev opbygget en pukkel af patienter på venteliste.

Størst samlet fald i ventetiden for opererede patienter ses i Region Midtjylland, der både havde den højeste ventetid i 2009 på 72 dage og den laveste i 2015 på 39 dage (se også bilag 1, tabel 1). Resten af analysen omhandler alene ventetiderne i 2015.

Figur 1. Gennemsnitlig ventetid i dage for opererede patienter, 2009-2015, fordelt på regioner

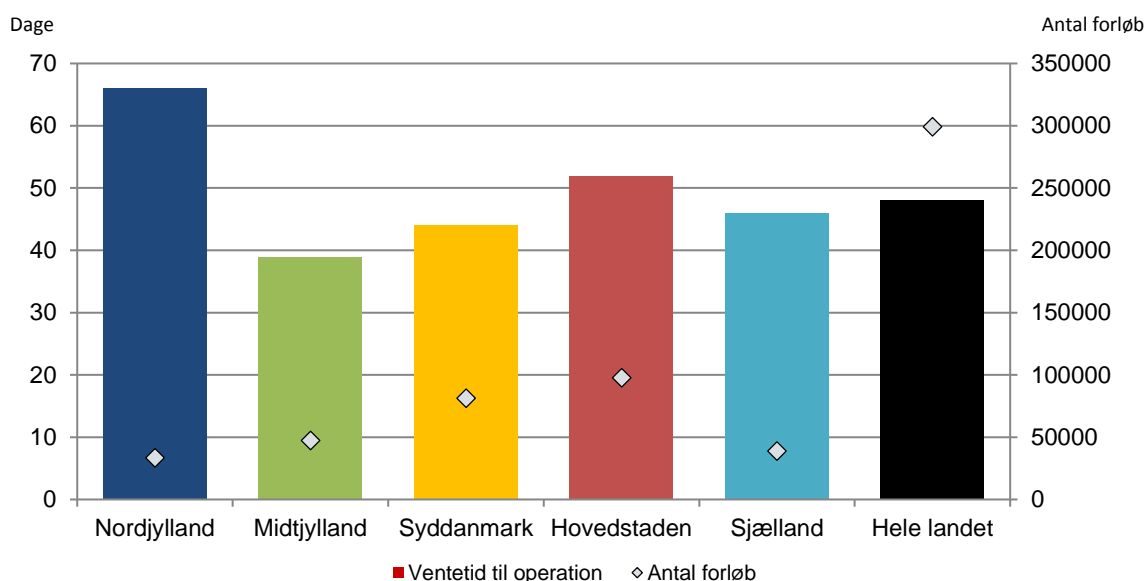
Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Længst ventetid i Region Nordjylland

I 2015 ses en del længere ventetid i Region Nordjylland end i resten af landet, jf. figur 2. Region Midtjylland og Syddanmark har de korteste ventetider med henholdsvis 39 og 44 dages ventetid til operation.

Der er ikke nogen klar sammenhæng mellem ventetiden og antallet af venteforløb, selvom der ses en tendens til, at jo flere ventende jo længere ventetid. Dette mønster brydes dog af Region Nordjylland, der både har færrest venteforløb og længst ventetid (se også bilag 1, tabel 2).

Figur 2. Gennemsnitlig ventetid for opererede patienter målt i dage samt antal venteforløb, 2015

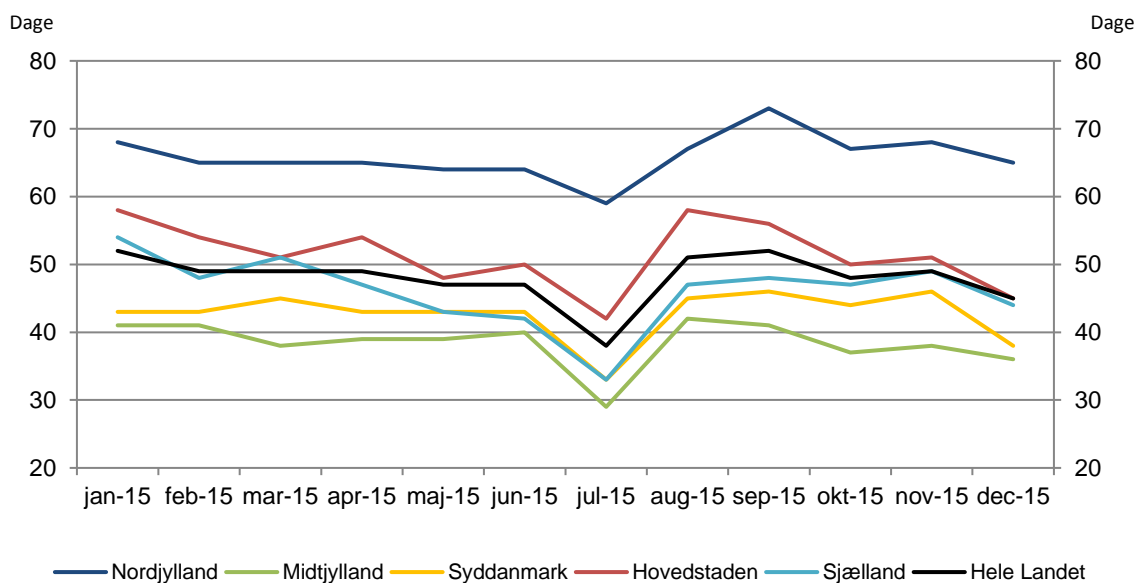
Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Kortest ventetid i ferieperioderne

I løbet af hvert år ses sæsonudsving i ventetiden til operation, især i forbindelse med sommerferie og juleferie, jf. figur 3. Gennemgående for alle regioner er et markant fald i ventetiden i juli måned efterfulgt af en stigning henover sensommeren, hvorefter ventetiden igen aftager hen imod nytår.

Disse udsving skyldes, at aktivitetsniveauet nedsættes i ferieperioderne, således at kun de mest hastende patienter opereres, mens resten udskydes til efter ferien (se også bilag 1, tabel 3).

Figur 3. Gennemsnitlig ventetid i dage for opererede patienter, 2015, fordelt på regioner

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

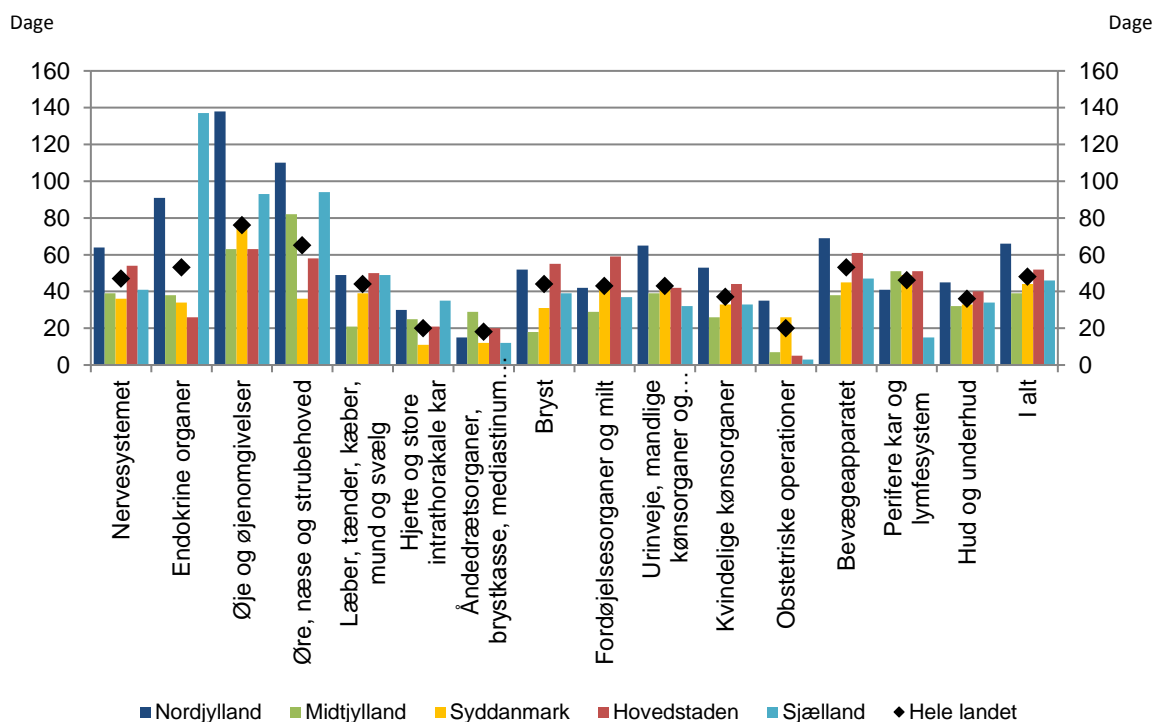
Størst udsving i ventetiden ses i Region Sjælland, hvor den korteste ventetid er på 33 dage i juli og den længste på 54 dage i januar.

Længst ventetid til operation på 'Øje og øjenomgivelser'

Der ses betydelig variation i den gennemsnitlige ventetid på operation for de 15 forskellige operationsgrupper, *jf. figur 4*. På landsplan har ventetiden i 2015 således været kortest for operationsgruppen 'Åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum og diafragma' med 18 dage og længst i operationsgruppen 'Øje og øjenomgivelser' med 76 dage.

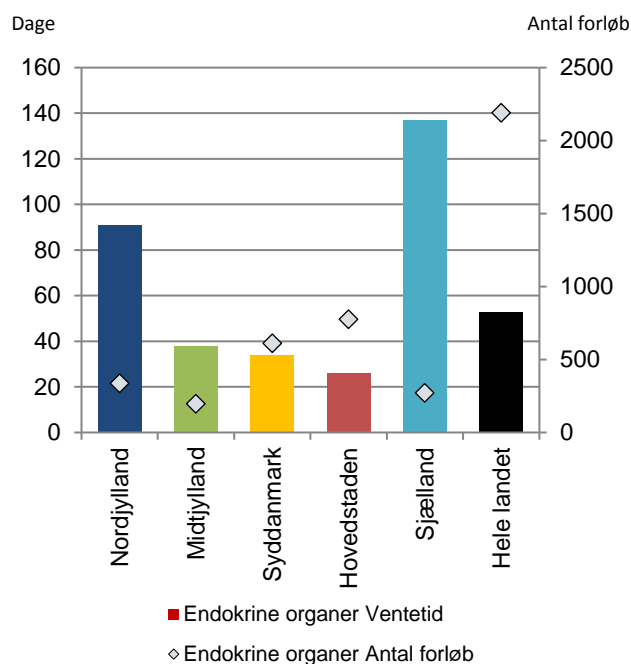
Inden for de enkelte operationsgrupper ses betydelige forskelle regionerne imellem. Således ses markant høje ventetider i både Region Nordjylland og Region Sjælland på de tre grupper 'Endokrine organer', 'Øje og øjenomgivelser' og 'Øre, næse og strubehoved', hvor Region Nordjylland toppe i 'Øje og øjenomgivelser' med 138 dage og Region Sjælland toppe i 'Endokrine organer' med 137 dage, hvilket er henholdsvis 62 og 84 dage over landsgennemsnittet. For disse tre operationsgrupper såvel som for flere andre gælder, at de to regioner sammen med Region Midtjylland udfører relativt få operationer inden for den pågældende operationsgruppe *jf. figur 4a, 4b og 4c* (se også bilag 1, tabel 4).

Figur 4. Gennemsnitlig ventetid i dage for opererede patienter fordelt på operationsgruppe og region, 2015

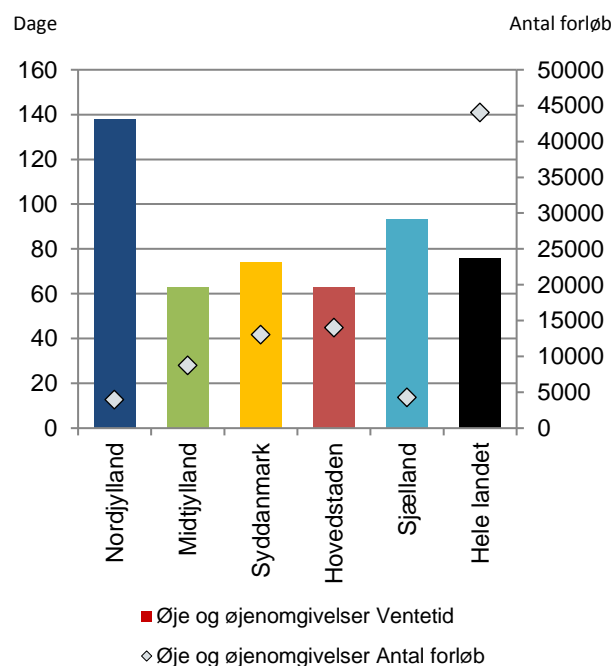
Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Figur 4a. Gennemsnitlig ventetid i dage for operation i operationsgruppen 'Endokrine organer', fordelt på region, 2015

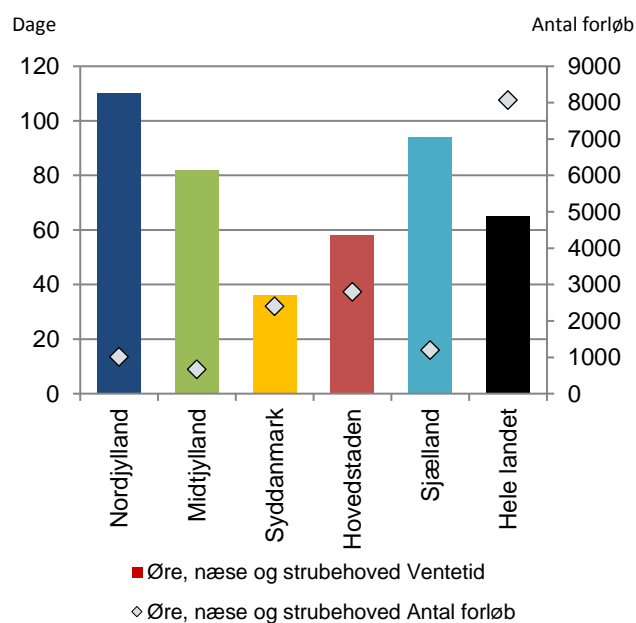
Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Figur 4b. Gennemsnitlig ventetid i dage for operation i operationsgruppen 'Øje og øjenomgivelser', fordelt på region, 2015

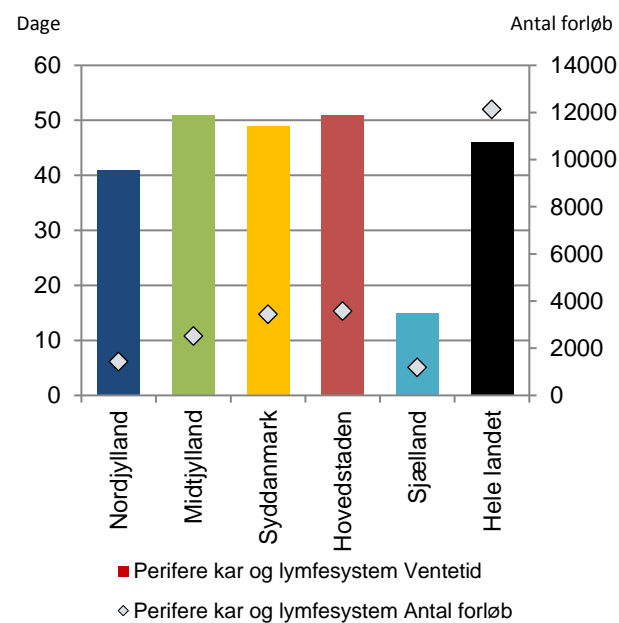
Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Figur 4c. Gennemsnitlig ventetid i dage for operation i operationsgruppen 'Øre, næse og strubehoved', fordelt på region, 2015

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Figur 4d. Gennemsnitlig ventetid i dage for operation i operationsgruppen 'Perifere kar og lymfesystem', fordelt på region, 2015

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

I operationsgrupperne 'Øre, næse og strubehoved' og 'Perifere kar og lymfesystem' skiller henholdsvis Region Syddanmark og Region Sjælland sig ud med forholdsvis lave ventetider på 36 og 15 dage, selvom antallet af operationer i begge tilfælde ikke afviger markant fra de andre regioner *jf. figur 4c og 4d* (se også bilag 1, tabel 4).

Flest patienter venter højst 30 dage

Behandlingsretten giver patienter ret til at vælge et privat tilbud, hvis ventetiden på sygehusbehandling i det offentlige overstiger en måned ved alvorlig sygdom eller to måneder ved mindre alvorlig sygdom, og der findes en aftale om denne behandling mellem Danske Regioner og en privat leverandør, *jf. boks 1*.

Boks 1. Kort om det udvidede frie sygehusvalg – behandlings- og udredningsretten

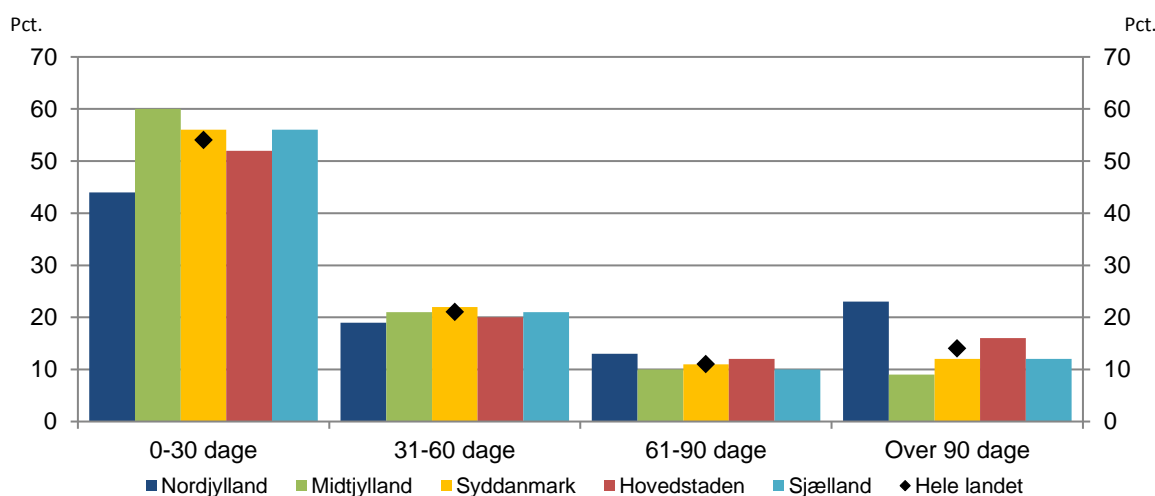
Det udvidede frie sygehusvalg blev indført pr. 1. oktober 2007. Ordningen giver patienter ret til at vælge et privat tilbud, hvis ventetiden på sygehusbehandling i det offentlige overstiger en måned ved alvorlig sygdom eller to måneder ved mindre alvorlig sygdom (ventetidsfristen), og der findes en aftale om denne behandling mellem Danske Regioner og en privat leverandør. Derudover har patienterne ret til udredning inden for en måned, hvis det er fagligt muligt.

Det udvidede frie sygehusvalg blev midlertidigt suspenderet i perioden 7. nov. 2008 til med 30. jun. 2009 som følge af sygestrejken i 2008.

På landsplan har 54 pct. af alle opererede patienter ventet mellem 0 og 30 dage på en operation, *jf. figur 5*. I Region Nordjylland er det 44 pct. af patienterne, der venter 0 til 30 dage, mens 60 pct. af patienterne i Region Midtjylland ligger i dette interval (se også bilag 1, tabel 5).

Andelen af patienter, der venter i 31-60 dage og 61-90 dage, er stort set ens over hele landet, mens Region Nordjylland og Region Midtjylland igen adskiller sig ved patienter, der venter over 90 dage, idet Region Nordjylland har den største andel på 23 pct., og Region Midtjylland har den mindste andel på 9 pct.

Figur 5. Andel af ventende til operation fordelt på region og længden af ventetid i intervaller, 2015

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Bilag 1

Tabel 1. Gennemsnitlig ventetid for opererede patienter, målt i dage, fordelt på region, 2009-2015

Region	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nordjylland	59	51	49	53	58	63	66
Midtjylland	72	64	59	51	50	40	39
Syddanmark	64	57	50	48	45	43	44
Hovedstaden	67	58	58	55	52	53	52
Sjælland	60	58	56	57	54	51	46
Hele landet	66	59	55	52	51	49	48

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Tabel 2. Gennemsnitlig ventetid for opererede patienter og alle ventende patienter i 2015, målt i dage, fordelt på region

Region	Ventende på operation (dage)	Antal forløb
Nordjylland	66	33.570
Midtjylland	39	47.481
Syddanmark	44	81.273
Hovedstaden	52	97.851
Sjælland	46	38.924
Hele landet	48	299.099

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Tabel 3. Gennemsnitlig ventetid i dage for opererede patienter, 2015, fordelt på regioner og måned

Måned	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
Januar						
Ventetid	68	41	43	58	54	52
Antal forløb	3.068	4.370	7.054	8.344	3.745	26.581
Februar						
Ventetid	65	41	43	54	48	49
Antal forløb	2.710	3.889	6.226	7.458	3.151	23.434
Marts						
Ventetid	65	38	45	51	51	49
Antal forløb	3.228	4.545	7.153	8.755	3.745	27.426
April						
Ventetid	65	39	43	54	47	49
Antal forløb	2.859	3.813	6.335	7.527	3.106	23.640
Maj						
Ventetid	64	39	43	48	43	47
Antal forløb	2.707	3.636	6.029	9.110	3.195	24.677
Juni						
Ventetid	64	40	43	50	42	47
Antal forløb	3.164	4.469	7.142	8.511	3.695	26.981
Juli						
Ventetid	59	29	33	42	33	38
Antal forløb	1.703	2.647	4.172	5.308	2.289	16.119
August						
Ventetid	67	42	45	58	47	51
Antal forløb	2.413	3.720	5.911	6.899	2.782	21.725
September						
Ventetid	73	41	46	56	48	52
Antal forløb	3.042	4.117	8.406	13.968	3.577	33.110
Oktober						
Ventetid	67	37	44	50	47	48
Antal forløb	2.896	3.978	6.181	7.549	3.235	23.839
November						
Ventetid	68	38	46	51	49	49
Antal forløb	3.179	4.380	13.459	7.751	3.478	32.247
December						
Ventetid	65	36	38	45	44	45
Antal forløb	2.601	3.917	3.205	6.671	2.926	19.320
Hele 2015						
Ventetid	66	39	44	52	46	48
Antal forløb	33.570	47.481	81.273	97.851	38.924	299.099

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Tabel 4. Gennemsnitlig ventetid i dage for opererede patienter, fordelt på operationsgruppe og region, 2015

Operationsgruppe	Nord-jylland	Midt-jylland	Syd-danmark	Hoved-staden	Sjæl-land	Hele landet
Nervesystemet						
Ventetid	64	39	36	54	41	47
Antal forløb	1.071	1.533	2.999	4.614	1.179	11.396
Endokrine organer						
Ventetid	91	38	34	26	137	53
Antal forløb	337	195	611	775	271	2.189
Øje og øjenomgivelser						
Ventetid	138	63	74	63	93	76
Antal forløb	3.983	8.729	13.023	14.007	4.259	44.001
Øre, næse og strubehoved						
Ventetid	110	82	36	58	94	65
Antal forløb	1.011	665	2.403	2.800	1.191	8.070
Læber, tænder, kæber, mund og svælg						
Ventetid	49	21	39	50	49	44
Antal forløb	1.285	957	3.122	3.700	1.864	10.928
Hjerte og store intrathorakale kar						
Ventetid	30	25	11	21	35	20
Antal forløb	507	1.336	1.896	3.053	171	6.963
Åndedrætsorganer, brystkasse, mediastinum og diafragma						
Ventetid	15	29	12	20	12	18
Antal forløb	478	669	1.029	1.532	157	3.865
Bryst						
Ventetid	52	18	31	55	39	44
Antal forløb	764	588	1.522	3.115	1.310	7.299
Fordøjelsesorganer og milt						
Ventetid	42	29	43	59	37	43
Antal forløb	5.194	9.098	8.370	10.503	4.932	38.097
Urinveje, mandlige kønsorganer og retroperitoneale væv						
Ventetid	65	39	41	42	32	43
Antal forløb	2.484	2.299	5.418	5.993	2.982	19.176
Kvindelige kønsorganer						
Ventetid	53	26	33	44	33	37
Antal forløb	3.475	6.017	7.786	9.513	5.289	32.080
Obstetriske operationer						
Ventetid	35	7	26	5	3	20
Antal forløb	349	37	1.079	634	61	2.160
Bevægeapparatet						
Ventetid	69	38	45	61	47	53

Antal forløb	8.059	6.950	15.941	23.168	8.580	62.698
Perifere kar og lymfesystem						
Ventetid	41	51	49	51	15	46
Antal forløb	1.433	2.439	3.311	3.535	1.103	11.821
Hud og underhud						
Ventetid	45	32	33	40	34	36
Antal forløb	3.140	5.969	12.763	10.909	5.575	38.356
I alt						
Ventetid	66	39	44	52	46	48
Antal forløb	33.570	47.481	81.273	97.851	38.924	299.099

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Table 5. Andel af ventende til operation, fordelt på region og længden af ventetid i intervaller, 2015

Region	Andel (%)			
	0-30 dage	31-60 dage	61-90 dage	Over 90 dage
Nordjylland	44	19	13	23
Midtjylland	60	21	10	9
Syddanmark	56	22	11	12
Hovedstaden	52	20	12	16
Sjælland	56	21	10	12
Hele landet	54	21	11	14

Kilde: Landspatientregisteret pr. 10. marts 2016, foreløbige tal, Sundhedsdatastyrelsen

Bilag 2

Metode

Sundhedsdatastyrelsen udregner erfarede ventetider ud fra sygehusenes indberetninger til Landspatientregisteret (LPR).

Ny ventetidsregistrering pr. 1. januar 2004

Der blev pr. 1.1.2004 indført en ny ventetidsregistrering, samt nye koder for henvisningsmåde og afslutningsmåde. Hvis henvisningsmåde, henvisende sygehusafdeling og afslutningsmåde bliver indberettet korrekt, er det muligt at identificere 'samhørende' kontakter i LPR, og koble disse kontakter til 'sygdomsforløb'. En sådan kobling gør det muligt at summere ventetiden fra flere kontakter, så den totale ventetid for det samlede forløb kan opgøres.

Kobling er muligt både på tværs af afdelinger, sygehuse og regioner, hvis oplysninger vedrørende afslutningsmåde, henvisningsmåde og henvisende sygehus og afdeling er indberettet korrekt.

Hver patient kan have et eller flere forløb.

Grundlæggende udtræksbetingelser

Ventetider er beregnet på baggrund af alle elektive kontakter til offentlige sygehuse i somatisk LPR, hvilket vil sige alle indlæggelser, hvor indlæggelsesmåde er planlagt, samt alle ambulante kontakter, hvor der er indberettet minimum én ventestatus, dvs. alle kontakter hvor henvisningsdato er forskellig fra indlæggelsesdato eller startdato.

Blandt kontakter til private sygehuse og klinikker, medtages kun de elektive kontakter, som enten er markeret som betalt af bopælsregion, eller hvor patienten er omfattet af det udvidede frie sygehusvalg.

Der medtages kun kontakter hvor henvisningsdatoen ligger efter den 31. december 2003.

Endvidere medtages ikke kontakter for raske nyfødte og raske ledsagere, ej heller kontakter indberettet på afdelinger med psykiatri som speciale.

For disse udvalgte kontakter, findes de aktive venteperioder, dvs. perioder hvor der er indberettet en ventestatus i intervallet 11-15, som skal bruges i beregningen af de erfarede ventetider.

Kobling af kontakter

De udvalgte kontakter danner grundlaget for de venteforløb, der bliver koblet.

Kontakterne sorteres efter cpr-nummer, rec-nummer (kontaktidentifikation), startdato for ventestatus og slutdato for ventestatus.

Et venteforløb starter med en kontakt, hvorpå der er registreret som afsluttet til venteforløb. Denne kontakt forsøges så koblet med en kontakt, hvorpå der er registreret som henvist fra venteforløb, efter de kriterier der er nærmere beskrevet i dette afsnit.

Det er muligt at koble flere kontakter end 2, hvis både henvisningsmåde og afslutningsmåde er fra/til venteforløb, men for at lette illustrationen, tages i de følgende eksempler udgangspunkt i 2 kontakter.

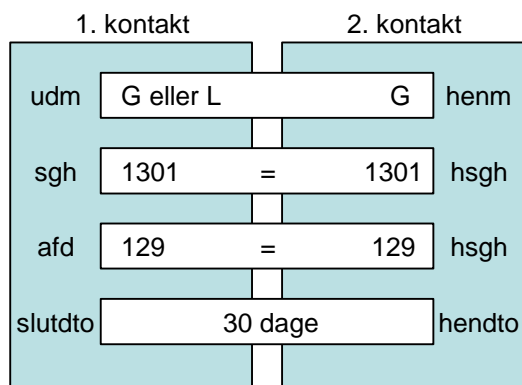
De indberettede data som benyttes, når 2 kontakter kobles er: afslutningsmåde på 1. kontakt og henvisningsmåde, henvisende sygehus og henvisende afdeling på 2. kontakt.

2 kontakter kobles ud fra 5 kriterier:

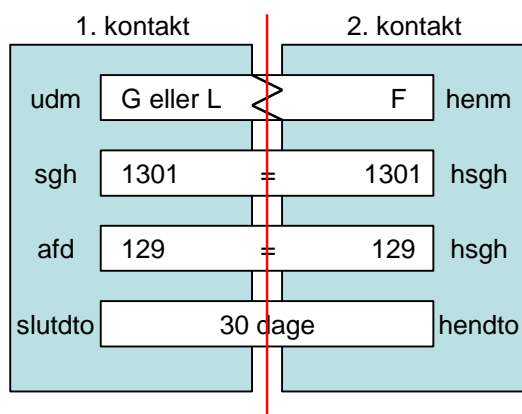
- Afslutningsmåden på 1. kontakt skal være enten G 'Afsluttet til sygehusafsnit, venteforløb' eller L 'Afsluttet til sygehusafsnit, venteforløb (hjemmet)'. Dette er de eneste 2 afslutningsmåder, der kan starte et venteforløb.
- Henvisningsmåden på 2. kontakt skal være G 'Henvist fra sygehusafsnit, venteforløb'. Dette er den eneste henvisningsmåde, der kan resultere i at kontakten bliver koblet med en tidligere kontakt.
- Det sygehus, hvor patienten er indskrevet på første kontakt, skal være lig med henvisende sygehus på 2. kontakt.
- Den afdeling, hvor patienten er indskrevet på første kontakt, skal være lig med henvisende afdeling på 2. kontakt.
- Slutdatoen på 1. kontakt skal ligge maksimum 30 dage før henvisningsdatoen på 2. kontakt. Dette kriterium skal sikre at kontakter, der i tid ligger langt fra hinanden, ikke bliver koblet.

Disse koblingskriterier er forsøgt illustreret ved eksempler i nedenstående figurer.

Eksempel 1: Kobling

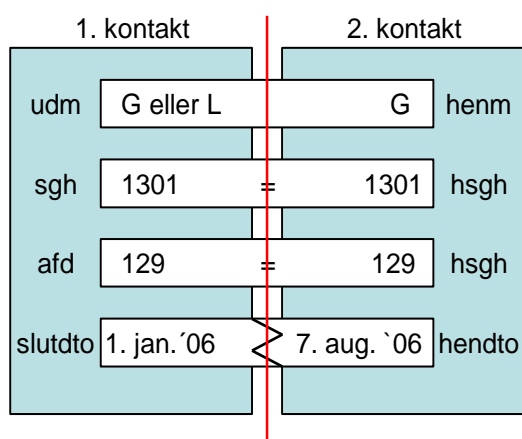

Eksempel 2: Manglende kobling, pga. manglende match på henvisningsmåde

I eksempel 2 bliver de to kontakter ikke koblet, da henvisningsmåden på 2. kontakt er F 'henvist fra sygehusafdeling' og ikke G 'henvist fra sygehusafdeling, venteforløb'. Det er helt afgørende for koblingen, at der kodes med de korrekte afslutnings- og henvisningsmåder.

Eksempel 3: Manglende kobling, pga. lang periode mellem slutdato på 1. kontakt og henvisningsdato på 2. kontakt

I eksempel 3 bliver de to kontakter ikke koblet, da der er over 30 dage mellem slutdatoen for 1. kontakt og henvisningsdatoen mellem henvisningsdatoen for 2. kontakt.

Eksempel 4: kobling, på basis af patient med en del kontakter

cpr	sg	afd	hendto	henm	udm	uddto	hsgh	hafd
220846xxxx	8001	047	03-02-2004	G	F	03-02-2004	8001	129
220846xxxx	8001	129	21-10-2004	1	Kobling G	06-12-2004		
220846xxxx	8001	129	06-12-2004	G	F	10-03-2005	8001	129
220846xxxx	8001	047	14-06-2005	1	Kobling G	15-07-2005		
220846xxxx	8001	149	19-09-2005	G	Kobling G	19-09-2005	8001	047
220846xxxx	8001	079	27-09-2005	G	1	02-11-2005	8001	149
220846xxxx	8001	181	24-01-2006	0	G	28-01-2006		
220846xxxx	8001	181	15-05-2006	1	Ingen Kobling G	30-05-2006		
220846xxxx	8040	049	16-05-2006	F	Kobling F	16-05-2006	8001	181
220846xxxx	8001	181	17-05-2006	G	Kobling 1	13-06-2006	8001	181

I ovenstående illustrerede eksempel 4 bliver der dannet 3 venteforløb. Det første venteforløb består af 2 kontakter, det andet forløb består af 3 kontakter og det sidste forløb består af 2 kontakter.

Det illustrerede tilfælde, hvor der ikke sker nogen kobling, skyldes, at udskrivningsdatoen på den kontakt hvor afslutningsmåden er G, ikke kan kobles med en kontakt, hvor **både** henvisningsmåde er G, henvisende sygehus og afdeling er lig med stamafdelingen på 1. kontakt og der er mindre end 30 dage mellem udskrivningsdatoen og henvisningsdatoen på de 2 kontakter. I det her illustrerede eksempel, er det kravet om de 30 dage, der ikke er opfyldt.

Datagrundlaget for udregning af ventetider

De venteforløb, som bliver dannet ud fra den ovenstående beskrevne metode, danner det datagrundlag, som ligger til grund for udregningerne af erfaret ventetid.

På baggrund af venteforløbene er det muligt at beregne ventetider for bl.a. operationsgrupper og specifikke behandlinger. Disse grupper og behandlinger bliver identificeret ud fra de oplysninger om aktionsdiagnoser og procedurekoder, der er registreret på de kontakter, der danner venteforløbene.

Hvis den erfarede ventetid på fx en brokoperation ønskes beregnet, findes de kontakter i LPR, hvorpå der har fundet en brokoperation sted. På baggrund af den enkelte kontakters rec-nummer, findes det venteforløb kontakten er en del af, og ventetiden beregnes som den samlede ventetid på hele venteforløbet. Ventetiden for brokoperationer, bliver så beregnet som den gennemsnitlige ventetid for alle venteforløb, hvor der har fundet en brokoperation sted.

Beregning af erfaret ventetid

Den erfarede ventetid bliver beregnet som summen af de aktive venteperioder i hele venteforløbet.

Den samlede erfarede ventetid bliver tilskrevet det første sygehus i venteforløbet, som patienten er henvist til og som indskrifter patienten. Dette uanset om patienten er udredt på ét sygehus og opereret på et andet sygehus.